

3. GURUP

ZEYTİNYAĞI-BİTKİSEL HAMYAĞ SANAYİ MESLEK GURUBU

İle İlgili Fire Ve Zayıt Oranları
(09 Haziran 2009 Tarih, 2009-2012/20 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı)

Yağların Parçalanma Ve Destilasyonunda Fireler :

Yemelik olarak kullanılmayan nebati ve hayvani yağların parçalanması ve destilasyonu sonunda elde edilen parçalanmış ve destile edilmiş yağ asitlerinde toplam fireler % 8.25 olarak tespit edilmiştir.

Özetle, 1.090 kg. hamyağ (ıçyağ, donyağı, soya-pirina-ayçiçek yağı gibi) üretime girdiğinde 1.000 kg. parçalanmış yağ asidi veya destile yağ asidi elde edilmektedir. Bu fireye esas olan yağ asitleri ;

- Sınai Yağ Asitleri,
- Ham donyağı Asitleri (ıç yağı asitleri),
- Destile koko yağı Asitleri,
- Destile donyağı Asitleri,
- Stearik Asitleri,
- Soya yağı Asitleri,
- Destile çiçek yağı Asitleri,
- Oleik Asitleri,

örnek verebiliriz.

Destile Koko Yağı Asidi Üretiminde Fire :

Destile yağ asitlerinin üretimleri sırasında işletme kayıpları işlenen ham yağın kalitesine ve özelliklerine göre değişmektedir.

Destile koko yağı asidi üretiminde toplam fire % 8.25 olarak tespit edilmiştir. Yani 1.090 kg. koko yağı üretime girdiğinde 1.000 kg. koko yağı asidi elde edilmektedir.

Don Yağında Fire :

Ham don yağı 'ndan elde edilen Endüstriyel beyazlatılmış don yağı üretiminde ki fire miktarı % 1.5 ' tir.

3. GURUP

ZEYTİNYAĞI-BİTKİSEL HAMYAĞ SANAYİ MESLEK GURUBU

İle İlgili Fire Ve Zayıt Oranları
(09 Haziran 2009 Tarih, 2009-2012/20 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı)

Bitkiselyağ :

Bölgemiz ayçiçeklerinin bünyesinde ortalama % 38 - 42 civarında, çiçeğin yetiştiği mevkiye, o yılki hava ve mevsim şartlarına göre değişiklik gösterebilir.

1. Ayçiçeğinin alışında nakliye firesi % 0.50 - % 0.75 arasında değişir.
2. Ayçiçeği alındıktan sonra depolama sırasında ilk bir ay içinde % 3, müteakip her iki ay için % 2 fire verir. Bu nispet % 10 'u geçmez.
3. Bölgemiz ayçiçeklerinde ortalama % 2 - 5 arasında (yabancı madde) analiz bulunmaktadır.
4. 100 kg. % 3 analizli ayçiçeğinden çift presyon sistemi ile çalışmada takribi:
 - % 34 - 36 hamyağ
 - % 36 - 40 küspe
 - % 20 - 22 kapçık
 - % 3 rutubet firesi (işlermeden mütevellit)elde edilir. Bakiye % 3 analizdir.
5. Ekstraksiyon sistemi ile hamyağ imalinde 100 kg. % 3 analizli ayçiçeğinden;
 - % 38 - 40 hamyağ
 - % 36 - 38 küspe
 - % 16 - 20 kapçık

3. GURUP

ZEYTİNYAĞI-BİTKİSEL HAMYAĞ SANAYİ MESLEK GURUBU

İle İlgili Fire Ve Zayıt Oranları
(09 Haziran 2009 Tarih, 2009-2012/20 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı)

- % 3 rutubet firesi (işlemeden mütevellit)
elde edilir.
6. Elde edilen tek presyon küspede % 13 - 15 yağ, % 85 - 87 küspe
çift presyon küspede ise % 6 - 9 yağ, % 91 - 94 küspe vardır.
Ekstraksiyon küspede işleyen fabrikanın makinalarının ve işleme sistemine göre
% 1 - 3 yağ kalır.
7. 100 kg. 1 asit ham ayçiçek yağının rafinasyonundan ;
% 92 - 93 rafine vinterize yağ
% 4 - 5 asit yağı
% 0.4 stearin
% 0.6 deoderize artıkları
% 1 - 2 buharlaşmadan uçan (kaynama esnasında su buharı ile yağ
zerreciklerinin uçması)
olmak üzere mamul elde edilir.
8. Küspe depolamasında bünyesinde mevcut rutubetten dolayı % 3 fire verir.
9. Ayçiçek yağı üretiminde;
Yakıt : Kullanılan kömürün cinsine ve kcal. sine , fabrikanın enerji ünitesinin teknolojisine,
enerji kayıplarına ve
çalışma atüsüne göre değişmektedir. Her fabrika için ayrı tespit yapılmalıdır.
Sülfürik asit	:	% 3 - 4
Kostik	:	% 3 - 4
Hekzan	:	% 8,9 – 1,3 oranında kullanılmaktadır.

Pirinadan Pirina Yağı İmalinde Fire , Zayıt Ve Randıman Oranları :

3. GURUP

ZEYTİNYAĞI-BİTKİSEL HAMYAĞ SANAYİ MESLEK GURUBU

İle İlgili Fire Ve Zayıt Oranları
(09 Haziran 2009 Tarih, 2009-2012/20 Sayılı Yönetim Kurulu Kararı)

Pirinadaki yağ miktarı % 6 ile 7 arasındadır. Nadiren yağ miktarı % 5 – 6 olan bu rakamlar çeşitli etkenlere göre daha az ve daha çok olabilir.

Pirina fabrikalarında yağlı pirinadan istihsal edilen yağ miktar % 5 – 6 arasındadır. Yağı alınmış pirinada % 1 ile 1.5 oranında yağ kalır. Yağsız pirina miktarı % 48 – 58 arasındadır.

% 12 oranında da yabancı maddeden kayıp ve mahrukat olarak kullanılan kısım vardır.